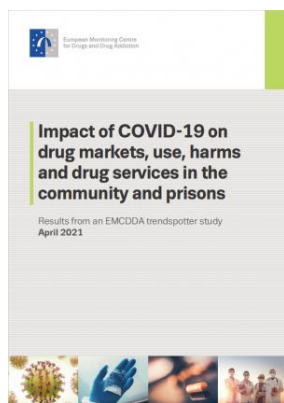

European Monitoring Centre
for Drugs and Drug Addiction

Η επίδραση της πανδημίας του COVID-19, στην αγορά ναρκωτικών και στις υπηρεσίες θεραπείας και μείωσης της βλάβης, στην κοινότητα και στις φυλακές

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο εξέδωσε πρόσφατα την τρίτη μελέτη ταχείας αξιολόγησης (rapid assessment study) για την παρακολούθηση της εξέλιξης της κατάστασης των ναρκωτικών κατά την περίοδο της πανδημίας.

Αυτές οι μελέτες εντόπισαν σημάδια συνολικής μείωσης ορισμένων μορφών χρήσης ναρκωτικών κατά τους πρώτους 3 μήνες της πανδημίας, κυρίως ως αποτέλεσμα των εθνικών μέτρων περιορισμού. Επιπλέον, πολλές υπηρεσίες ναρκωτικών αναγκάστηκαν να κλείσουν ή να περιορίσουν την πρόσβασή τους, εφαρμόστηκαν νέα μέτρα υγιεινής και κοινωνικής απόστασης και υπήρξε στροφή προς μεγαλύτερη χρήση της τηλεϊατρικής. Η παράνομη αγορά αποδείχθηκε ανθεκτική και προσαρμόστηκε στις ταξιδιωτικές απαγορεύσεις, επιλέγοντας άλλους τρόπους διακίνησης, όπως οι θαλάσσιες οδοί και η παράδοση προϊόντων στο σπίτι μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Η τρίτη αυτή μελέτη πραγματοποιήθηκε το διάστημα Ιανουαρίου – Μαρτίου 2021.

Η παράνομη αγορά προσαρμόστηκε ακόμα περισσότερο το τελευταίο διάστημα με την ανακάλυψη τοποθεσιών παραγωγής συνθετικών ναρκωτικών και τα επίπεδα καλλιέργειας κάνναβης στις ευρωπαϊκές χώρες παραμένουν σχετικά σταθερά. Σε επίπεδο χονδρικής αναφέρονται ορισμένες αλλαγές στις διαδρομές και τις μεθόδους λαθρεμπορίου με στόχο της ελάττωσης των ανθρωπίνων ταχυδρόμων, μέσω της χρήσης διαφόρων τρόπων αποστολής εμπορευματοκιβωτίων και εμπορικών αλυσίδων εφοδιασμού.

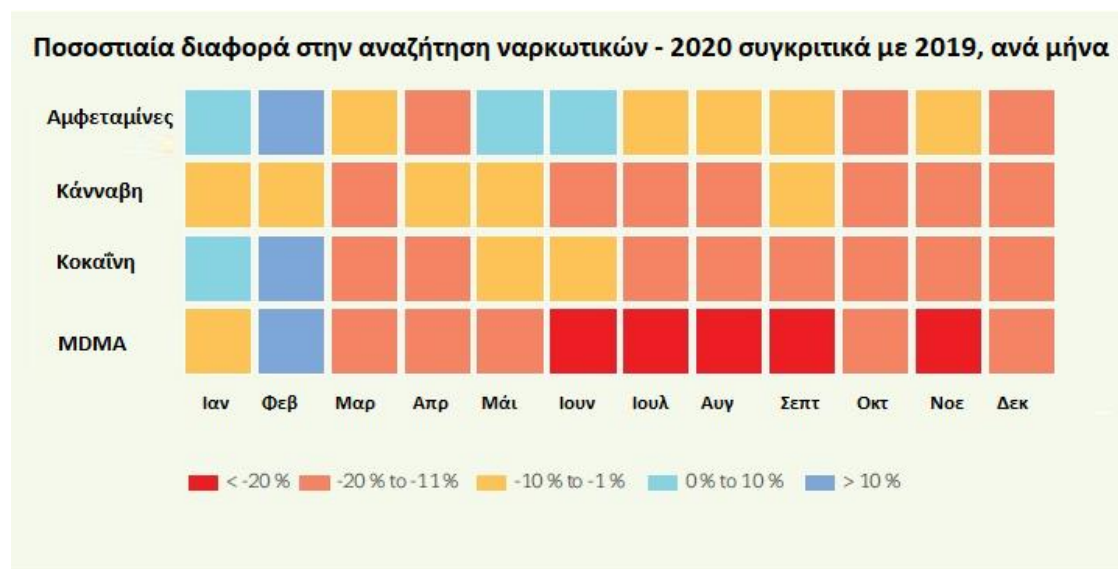
Το λιανικό εμπόριο, η πώληση στο δρόμο δηλαδή, είχε διακοπεί τους πρώτους μήνες περιορισμού λόγω της πανδημίας, όπου και παρουσιάστηκαν ορισμένες τοπικές ελλείψεις. Η προσαρμοστικότητα της αγοράς, όμως, έγινε και εκεί εμφανής με τη μορφή αυξημένης χρήσης υπηρεσιών κρυπτογραφημένων μηνυμάτων, εφαρμογών κοινωνικών μέσων, διαδικτυακών πηγών και υπηρεσιών παράδοσης αλληλογραφίας και αποστολής.

Έτσι και η κατανάλωση ναρκωτικών, σταδιακά επέστρεψε κοντά στα προηγούμενα επίπεδα καθώς τα μέτρα κοινωνικής απόστασης μειώθηκαν κατά τη θερινή περίοδο. Με ορισμένες εξαιρέσεις, τα συνολικά επίπεδα διαθεσιμότητας και χρήσης για πολλές παράνομες ουσίες ήταν σχετικά σταθερά σε σύγκριση του 2019 με το 2020, αν και οι αναφορές διέφεραν ανά ουσία και χώρα.

Η μελέτη αυτή δείχνει μειωμένο ενδιαφέρον των καταναλωτών για φάρμακα που συνήθως συνδέονται με ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, όπως το MDMA, και αυξημένο ενδιαφέρον για φάρμακα που σχετίζονται περισσότερο με μοναχική ή οικιακή χρήση. Ωστόσο, η χαλάρωση των περιορισμών στην κυκλοφορία και τα ταξίδια και η επιστροφή κοινωνικών συγκεντρώσεων κατά τη θερινή περίοδο το 2020 σε

ορισμένες πόλεις συσχετίστηκε με μια ανάκαμψη στη διεγερτική χρήση ναρκωτικών, όπως το MDMA, η κοκαΐνη και η αμφεταμίνη.

Υπάρχουν λίγες ενδείξεις ότι η πανδημία έχει επηρεάσει πολύ την αγορά κοκαΐνης στην Ευρώπη και ότι οι μεγάλες κατασχέσεις του ναρκωτικού συνεχίστηκαν έως το 2021. Μια ανησυχητική εξέλιξη εδώ ήταν η παρατήρηση ότι ορισμένες χώρες ενδέχεται να παρατηρούν **αύξηση της διαθεσιμότητας και της χρήσης κοκαΐνης**. Αυξάνονται οι αναφορές για **κάνναβη νοθευμένη με συνθετικούς αγωνιστές υποδοχέων κανναβινοειδών (SCRAs)** που εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια του 2020, καθώς και για τεκμηριωμένα κρούσματα οξείας βλάβης και θανάτων που σχετίζονται με αυτές τις ουσίες. Τέλος, εκφράζεται αυξημένη ανησυχία για την κατάχρηση βενζοδιαζεπινών, οι οποίες είτε εκτρέπονται από τη θεραπευτική χρήση, είτε δεν έχουν αδειοδοτηθεί για ιατρική χρήση.

Πηγή: Impact of COVID-19 on drug markets, use, harms and drug services in the community and prisons, Lisbon, 2021

Μια ταχεία δημοσκόπηση κατά την τελευταία εβδομάδα του Μαρτίου 2021 μεταξύ του δικτύου των εθνικών κέντρων αποκάλυψε ότι, στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών, οι επαγγελματίες του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης στη θεραπεία ναρκωτικών και στη μείωση των βλαβών θεωρούνται ουσιαστικοί εργαζόμενοι και έχουν ήδη εμβολιαστεί ή βρίσκονται στη διαδικασία εμβολιασμού.

Επιπλέον, ορισμένοι φορείς ναρκωτικών (π.χ. στο Βέλγιο) αναφέρονται ότι συμμετέχουν ενεργά στις εθνικές στρατηγικές εμβολιασμού, καθώς αυτές οι υπηρεσίες έχουν προνομιακές επαφές με ομάδες εντός της κοινότητας που ενδέχεται να μην είναι εύκολα προσβάσιμες από τις υγειονομικές αρχές, όπως οι άστεγοι πολίτες ή οι μετανάστες χωρίς έγγραφα. Είναι ζωτικής σημασίας να παρακολουθείται στενά η κατάσταση για να διασφαλιστεί ότι όλες οι ομάδες της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ζουν στα περιθώρια, έχουν πρόσβαση στο εμβόλιο COVID-19.

https://www.emcdda.europa.eu/publications/ad-hoc-publication/impact-covid-19-drug-markets-use-harms-and-drug-services-community-and-prisons_en